

Onderwerp

Participatieverordening

Adviescommissie	Kleurrijk samenleven, Regenboograad, Seniorenraad, Jeugd maatschappelijke opvang en gehandicaptenbeleid.	Datum aanvraag	2 juni 2026
Bureau aanvrager	VJ10	Bijlagen:	Ja
Beleidsprogramma	Bestuur en Organisatie		

Samenvatting

In februari 2024 heeft de gemeenteraad de visie en koers voor participatie 'Ons samenwerken met de stad' vastgesteld (bijlage 1). Op basis daarvan is een actieprogramma opgesteld waarin o.a. is opgenomen, onder de paragraaf 'gelijke afspraken over samenwerken met de stad' dat er een participatieverordening moet komen. Dat is overigens ook een wettelijke verplichting op grond van artikel 150 van de Gemeentewet en dient uiterlijk 1 januari 2027 in werking te treden.

Participatie is belangrijk: deze tijd kent veel complexe vraagstukken die de gemeente alleen in overleg of samen met inwoners en maatschappelijke partijen kan aanpakken. In de praktijk is gebleken dat participatie niet altijd voldoende van de grond komt. De nieuwe Participatieverordening Nijmegen 2026 (hierna: Verordening) beoogt bij te dragen aan de kwaliteit van lokale democratische processen, door daarvoor heldere (spel)regels te bieden. Daarmee is de kwaliteit van gemeentelijke beleidsvoornemens en projecten, en de samenwerking tussen gemeente en inwoners en maatschappelijke partijen gediend.

Vraag

1. Een advies over de tekst en inhoud van de participatieverordening;
 - a. Tekstueel en inhoudelijk de inleiding
 - b. Tekstueel en inhoudelijk per artikel
 - c. Tekstueel en inhoudelijk de toelichting
2. Eventuele aanwijzingen of aandachtspunten voor de toepassing van de verordening

Deadline advies

Voor het zomerreces, zodat de verordening in de vergadering van de gemeenteraad van 14 oktober (besluitronde) kan worden vastgesteld.

Proces

De concept inspraakverordening en de toelichting daarop (bijlage 2 en 3) zijn op 2 juni door het college vrijgegeven voor advies. Met de adviezen zal het uiterlijk 1 september worden voorgelegd aan het college ter voorbereiding op vaststelling door de gemeenteraad op 14 oktober 2026.

Aanleiding

Er is geen wettelijke adviesplicht, maar een goede participatieregeling vraagt een brede en gedegen beoordeling alvorens deze definitief te laten vaststellen. Vanuit meerdere invalshoeken beoordeeld en gewogen. Het concept zal ook worden besproken met een interne en externe klankbordgroep participatie. Die hebben geen formele

status. Nagedacht wordt nog over een te verkiezen vorm van brede inspraak. Ambtelijk wordt daarbij gedacht aan publicatie op de gemeentelijke website en/of op het nieuwe platform 'Onze Stad'.

Relevante details

Er zijn twee vormen van participatie te onderscheiden, die beide een plek krijgen in deze verordening: inwonerparticipatie en overheidsparticipatie.

- Bij inwonerparticipatie zet de gemeente de eerste stap. De gemeente nodigt de inwoners uit om mee te denken over de plannen van de gemeente. Een bijzondere en nieuwe vorm daarvan is het inwonersberaad. Op initiatief van de gemeenteraad is eind 2025 een eerste inwonersberaad georganiseerd.
- Bij overheidsparticipatie komt het idee voor het verbeteren van de buurt, wijk of stad van inwoners zelf. Zij komen met plannen en voeren deze ook zoveel mogelijk zelf uit of werken samen met de gemeente. De gemeente geeft daarbij hulp en ondersteuning.

Deze ontwikkeling past bij de veranderende relatie tussen gemeente en samenleving. Inwoners wachten niet tot de gemeente actie neemt, maar komen zelf met plannen die passen bij hun leefomgeving.

Een nieuwe en bijzondere vorm van overheidsparticipatie is het uitdaagrecht. Dit is een wettelijk verplicht onderdeel van deze verordening. Hiermee kunnen inwoners en maatschappelijke organisaties een gemeentelijke taak overnemen of in samenwerking met de gemeente uitvoeren, als zij dit beter of goedkoper kunnen.

Graag zijn we bereid tot een nadere ambtelijke toelichting ter vergadering.

Bijlagen

1. Visie en Koers "Ons samenwerken met de Stad"
2. Participatieverordening
3. Toelichting op de participatieverordening